

МУЗИЧНИЙ ВІСНИК

Дніпропетровська
академія музики
ім. М. Глінки

№ 1 (46)

3 червня 2021 р.

МУЗИКА БЕЗ МЕЖ – БЕЗМЕЖНІСТЬ ДУХУ ОСЯГАЮЧИ...

Зберігаючи мистецько-творчу естафету спадкоємності музичних традицій у Дніпрі, міжнародний фестиваль академічного музичного мистецтва «Музика без меж» продовжив місію служіння у примноженні духовно-естетичних чеснот суспільства. Найвищі сходинки духовної звияти особистості, означені у звуковій призмі шедеврів світової академічної музики, покликані не лише до утвердження історичної пролонгації професійного музичного мистецтва у центральному регіоні України, але й до усталення релаксаційно-психологічної, збалансовано-консолідувальної атмосфери у новочасному соціумі.

Європейський музичний форум, що відбувся 24–25 травня 2021 року в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки, став одним з таких духовно-зміцнюючих заходів на мистецькій ниві сьогодення.

Сергій Ковнір (бас)

У перший день свята оперно-симфонічної музики, безмежність духовного потенціалу людини означилась сміливістю споглядання на зумовленість сукупності життєвих подій, певних обставин життя, а саме – долі буття особистості, в Увертурі до опери «Сила долі» Дж. Верді, представленій в емоційному вихорі психологічної концентрації художніх образів опери симфонічним оркестром Академії «THE FESTIVAL», під орудою народного артиста України Дмитра Логвина. Немов розмова з долею прозвучала розповідь старого цигана з опери «Алеко» С. В. Рахманінова, в драматично палкій інтерпретації заслуженого артиста України, соліста Національної опери України Сергія Ковніра (бас). Як заклик до пробудження духу, а відтак і кроків до духовної звияти, пролунала Арія «Nessun dogma» (з італ. – «Нехай ніхто не спить»)

Дж. Пуччіні, у виконанні лауреата міжнародних конкурсів, соліста Львівського Національного театру опери та балету Михайла Малафії (тенор). Саме цей шедевр став своєрідною кульмінацією першого дня форуму, в означені його максимальної доступності проникнення у серця слухачів, що неодмінно пробуджувало на нейронно-психологічному рівні безсмертність духовного ества людини, водночас «простоту» поцілюючи на духовно життєдайний компас вічності буття.

У другий день музичного форуму зі сцени концерт-холу лунали золоті фанфари великого духового оркестру Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки (художній керівник та головний диригент Ігор Грузин). Програмна траєкторія концерту дісталась узагальнення у своєрідності художньо-образного бачення дійства як «Духовий карнавал», що в етимологічному перекладі карнавальної процесії має споконвічне значення безпосереднього акту переодягання, відтворення строкато-самобутнього карнавалу художніх образів, з метою прикінцевого їх розпізнання й усталення регенерації природної, а відтак, духовної краси не лише зовнішнього, але й глибинно-внутрішнього світу кожної людини.

Домінування надзвичайно строкатого, пістряво-клаптевого принципу побудови програми концерту ускладнює означення

Михайло Малафія (тенор)

кульмінаційної домінанті вечора духової музики. Та все ж таки оригінальність звучання «Concerto Logico» Картера Пена для фортепіано й духового оркестру в емоційно-вишуканому представленні піаністки Олени Малиновської, дає право означити цей твір як своєрідну кульмінацію, музично-творчий апогей другого дня форуму. Масштабність піанізму О. Малиновської з мистецькою гідністю балансувала у звучанні з великим духовим оркестром. Феєричний калейдоскоп художніх вражень здійснювала гра солістів-саксофоністів – Анастасії Кукуніної («Escualo» А. П'яццолі), Віктора Гаврильченка та Валерії Кібець («Scherzo Furioso» Дж. Гудефіна).

Відтак, зберігаючи музичні традиції у спадкоємності творчих звершень мистецьких реалій сьогодення, побажаємо меломанам якнайдовше зберегти наповненість академічним музичним мистецтвом й, безумовно, активувати особистісний нейронно-психологічний імунітет власного духовного світовідчуття.

В. В. Громченко,
проректор з наукової роботи,
доктор мистецтвознавства, професор
кафедри «Оркестрові інструменти»

Духовні піснеспіви

«Сторінками духовної музики» – саме такою назвою означився творчий проект здобувача освітнього ступеню «Доктор мистецтв», викладача кафедри «Вокально-хорове мистецтво» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки Тараса Васильовича Хмилюка, що відбувся 31 травня 2021 р. Матір'ю миру, яка на афіші мистецького заходу символічно обіймала перелік творів програми концерту та прізвищ виконавців, означила поміж іншого й першорядність усвідомлення фундаментального принципу духовного єднання суспільства – пробудження духу. Саме цей спільний чинник духовно-релігійної приналежності кожної людини єднає громаду, соціум, а разом із цим і митців різних композиторських шкіл, культурно-історичних періодів, творчо-стильових ознак тощо.

Відтак, і програма концерту духовної музики об'єднувалась творчістю відомих композиторів кінця XIX – першої половини XX століть – Олександра Гречанінова («К Богородице прилежно»), Олександра Архангельського («С вышних призирая, убогия приемля»), іспанського хорового композитора і диригента другої половини XX століття Хав'єра Бусто («Аве Марія»), радянського композитора Георгія Свиридова («Странное рождество видевше»), сучасного російського композитора Адріана Корчинського («Сяйво далекої зірки»), сучасної української майстрині церковної музики Олени Юнек («Хваліте ім'я Господнє»).

Та все ж таки домінантною композицією вечора духовної музики постала «Урочиста меса» Олега Польового, зведеного українського композитора, кандидата мистецтвознавства, викладача Одеської Національної музичної академії ім. А. В. Нежданової. Маючи у своєму творчому доробку хорові концерти на духовну тематику, майстер не оминає увагою і кантатно-ораторіальний жанр. Естетика музичного мовлення композитора будується переважно на традиційному підґрунті. Олег Польовий – композитор-традиціоналіст, а отже, майстер наслідування великих традицій духовної хорової музики, зокрема творинь українських музикантів-композиторів церковної Богослужбової літургії – Д. Бортнянського та А. Веделя.

Хор академії музики ім. М. Глінки та солісти (К. Верезуб, А. Юрінцева), органістка – заслужена артистка України Н. Юрійчук, піаніст – Д. Чигрин, у творчому здійсненні натхненника-диригента Т. Хмилюка, стверджували пріоритет мелодичності інтонавання в усіх частинах циклу. Професійна упевненість диригента зумовлювала виконавсько-технологічну «легкість» музичного творення, що відчувалось у сприйнятті слухачами навіть в кульмінаційних фрагментах духовного славослів'я. Риси концертності у споконвічно церковному жанрі меси, проростали з рельєфно випуклої мелодики, побудованої з максимальністю використання акордової фактури,

її яскравого темброво-динамічного зіставлення з інструментальною складовою музичного вислову.

Безумовно, прем'єрне виконання «Урочистої меси» Олега Польового у Дніпрі суттєво розширило кордони репертуарної палітри не лише хору Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, але й церковних хорових колективів, тим більше, що творча активність музичного спілкування Тараса Хмилюка у лоні новочасного хорового мистецтва має зчонайширшу амплітуду фольклорної, навчально-освітньої, музично-церковної та, загалом, культурно-просвітницької практики.

Н. В. Громченко,
викладач кафедри
«Вокально-хорове мистецтво»

VII ФОРУМ ВИКОНАВЦІВ НА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТАХ У ДОВГООЧІКУВАНОМУ ФОРМАТІ РЕАЛЬНОГО СПІЛКУВАННЯ

Помітною весняною подією творчого життя Академії і зокрема кафедри та відділу «Народні інструменти» став VII Форум виконавців на народних інструментах у рамках Міжнародного фестивалю музичного мистецтва «Музика без меж», що відбувся навесні, а саме – 11–12 березня 2021 року.

Традиційно структура заходу формувалася за принципом максимально-плідного використання часу та поєднала у собі концерти й майстер-класи гостей форуму. Цього року в їх числі були: доцент кафедри бандури НМАУ ім. П. І. Чайковського, професор кафедри академічного та естрадного вокалу і звукорежисури НАКККіМ, народна артистка України Людмила Ларікова зі своїми учнями; лауреат численних міжнародних конкурсів Наталія Дженкова; заслужений артист України, доцент, декан оркестрового факультету Одеської національної музичної академії ім. А. В. Нежданової Олександр Мурза; лауреат міжнародних конкурсів, кандидат мистецтвознавства Наталія Чуприна; київський ансамбль віртуозів «АККО Quartet» у складі заслужених артистів України Олега Шияна та Романа Молоченка й лауреатів міжнародних конкурсів Віталія Козицького та Андрія Гірко.

Не всі творчі плани вдалося реалізувати за об’єктивних обставин, пов’язаних з карантинними обмеженнями концертної активності, але ж імпровізаційні мотиви пандемії не мали таких глобальних наслідків як того року (нагадаємо, що навесні 2020 року форум взагалі не відбувся), а лише оптимізували регламент заходу.

Відкрив форум майстер-клас Людмили Ларікової (колишньої випускниці Дніпропетровського музичного училища ім. М. Глінки), на якому присутні не лише ознайомилися з основними принципами формування вокальної майстерності, що визначають специфіку творчих традицій вокальної школи Олени Денисівни Петляш-Барілотті, але й стали свідками їх дієвості. У виконанні учнів Людмили Ларікової – студентів кафедри бандури НМАУ ім. П. І. Чайковського та кафедри академічного та естрадного вокалу і звукорежисури НАКККіМ Ольги Миронової, Дмитра Швеця, Вікторії Шишкової та Юлії Стрельчик, а також лауреата міжнародних конкурсів Наталії Дженкової (партия фортепіано), прозвучали твори: Ф. Шуберт – «До музики»; Й. Штраус – Вальс «Весняні голоси»; Руська народна пісня в обр. М. Ракова «Цвели, цвели цветики»; М. Стецюн «Вишиванка»; Дж. Россіні «La Danza»; П. І. Чайковський «Кабы знала я»; Дж. Верді «Арія Леонори» з опери «Сила долі». Насиченість та плідність, що обумовлена синтезуючим характером заходу, який поєднав методичні аспекти професійного спілкування із своєрідним творчим звітом (по суті – концертом класу), була відмічена багатьма його учасниками.

Науково-практичним форматом відзначився майстер-клас сучасного лідера вітчизняної балалайкової школи Олександра Мурзи. У першій частині зустрічі він ознайомив присутніх із результатами власних наукових пошуків, присвячених виявленню ролі та значення концертної діяльності В. В. Андреева в Україні на процес формування на початку XX століття академічних традицій гри на балалайці. Другу частину заходу маестро присвятив практичним аспектам педагогічної діяльності представників балалайкового мистецтва. У центрі уваги була робота над двома творами – П. І. Чайковський «Скерцо» та С. Рахманінов – І. Яшкевич «Італійська полька», що звучали у виконанні Романа Харечка – лауреата міжнародних кон-

курсів, студента IV курсу музичного коледжу (клас викладача В. О. Красношлика, концертмейстер – лауреат міжнародних конкурсів Н. Г. Білоконева).

Зустріч із заслуженими артистами України Олегом Шияном та Романом Молоченко і лауреатами міжнародних конкурсів Віталієм Козицьким та Андрієм Гірким мала структуру педагогічного дискурсу, тема якого – «Конкурсно-фестивальний формат сучасного баянного ансамблевого мистецтва», що було зумовлено творчою діяльністю музикантів. У складі ансамблю «АККО Quartet» вони у листопаді 2019 року отримали I премію в категорії «Камерна музика» на Міжнародному конкурсі «Трофей Світу» (Лоле, Португалія). Під час зустрічі викладачами класів баяну та акордеону, що працюють в Академії та численних мистецьких школах Дніпропетровщини, піднімалися питання, пов’язані з аспектами вибору конкурсної програми, методичними ракурсами планування підготовчого етапу конкурсної практики та психологічними площинами ансамблевого музикування.

Безумовно, центральними подіями VII Форуму стали два вечірні концерти, що сприймалися і слухачами, і учасниками немов ковток оживляючого весняного повітря у вакуумі зумовлених часом карантинних обмежень творчого життя.

«Візіонери звуку» – таку назву мав авторський проект ансамблю «АККО Quartet», представлений 11 березня в концертхоллі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Як відомо, у сучасному сенсі словом «візіонер» (від фр. visionnaire –

провидець) називають людину, яка здатна фактично передбачити майбутнє за рахунок того що сама творить сьогодення, спираючись на власні стратегічні й далекоглядні розумові здібності. Трактуювання цього поняття у ракурсі музичної творчості, органічно розуміється у площині майстерності володіння процесуальністю розгортання музичної драматургії виконуваного твору. І дійсно, представлені учасниками баянного квартету інтерпретаційні версії таких композицій як Фантазія для органу f-moll В. А. Моцарта, Перша частина вівальдієвського парного скрипкового Концерту a-moll (RV522), Друга частина восьмого струнного квартету Д. Шостаковича, Увертюра до оперети «Летюча миша» Й. Штрауса, Концертно Л. Колодуба, «Навара» П. Сарасате, «Казка нових часів» Д. Косорича, Концерт «Весна» із циклу «Пори року в Буенос-Айресі» А. П’яццолі у композиторській редакції Л. Десятникова, Серенада П. І. Чайковського, Коломийка В. Зубицького, Чардаш М. Різоля надовго запам’ятаються слухачській аудиторії своєю цілісністю та образною переконливістю, а також незабутнім ефектом оркестрового звучання регістрових інструментів.

Концерт, що пройшов ввечері 12 березня був присвячений 85-річчю від дня народження заслуженого діяча мистецтв України, професора Віктора Власова. Ідея наживо познайомити дніпропетровчан із композиторською творчістю цього легендарного для українського академічного виконавства на народних інструментах діяча, була запропонована художнім керівником та диригентом оркестру народних інструментів Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, лауреатом міжнародних конкурсів Вікторією Петрівною Кікаса та підтримана науково-педагогічними працівниками кафедри та адміністрацією Академії. У концерті прозвучали такі твори одеського композитора як «Клавесин», дві пісні на слова Т. Г. Шевченка – «Чи ми, ще зійдемося знову» і «Ой, го-п не пила» у виконанні капели бандуристів «Чарівниці» (керівники: заслужений працівник культури України Світлана Овчарова та заслужений діяч мистецтв України Марина Березуцька); «Misterio», Буковинська фантазія, «Одеський дворик», «Візьми мене із собою» для балалайки з фортепіано в інтерпретації заслуженого артиста України Олександра Мурзи та лауреата міжнародних конкурсів Наталії Чуприної; завершував перше відділення виступ М. С. Березуцької із вокальною мініатюрою «Моя любов» на слова Л. Костенко та Концертно для голосу й бандури у романтичному стилі.

Пласт оркестрової музики В. Власова було представлено композицією «На ярмарці», що темброво-виразними ресурсами оркестрового звучання розгортає в уяві картину народного свята; Скерцо-концертно для балалайки та оркестру народних інструментів (соліст – заслужений артист України О. Мурза), «Свято на молдаванці» та «Басо остінато» (соліст – лауреат міжнародних конкурсів Євген Жила) й «Аркус із одеського альбому» (соліст – лауреат міжнародних конкурсів, студент другого курсу Академії Євген Кожев). Слід зазначити, що одеський композитор Віктор Петрович Власов, ознайомившись із записом концерту, виразив слова вдячності за перше творче привітання з прийдешнім днем народження та відмітив високий професійний рівень виконавської майстерності всіх його учасників.

Н. В. Башмакова,
кандидат мистецтвознавства, доцент,
завідувачка кафедри «Народні інструменти»

МУЗИЧНІ ПРОЕКТИ УЧНІВ ШКОЛИ

Протягом року в музичній школі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки відбулись два досить крупні, незабутні й цікаві заходи: проект «Миколаївські святки» та концерт «Справжнє свято весни» організатором та ведучою яких була Юлія Куса – викладач циклової комісії «Теорія музики».

Взагалі Юлія, як вчитель відрізняється умінням перетворити кожен урок на маленьке свято для дітей. Можливо саме тому так багато учнів відгукнулось на її пропозицію взяти участь у першому проекті «Миколаївські святки». Як зізналась авторка – ідею вона виношувала вже багато років, але наспілилась втілити її у життя лише зараз.

День Святого Миколая – передвісник новорічних свят, і останнє велике свято напередодні Різдва. А через подарунки діти часто чекають на нього навіть більше, ніж Нового року. Проте, за етнографічними відомостями у цей день в XIX столітті існувала традиція з обходами, що були схожі на Різдвяні колядування. Саме тому «Миколаївські святки» було заплановано відразу як великий п’ятиденний проект: з 15 до 19 грудня 2020 р. Було це зроблено для того, щоб охопити якомога більше учнів і щоб до усіх їх завітав Святий Миколай. Заходив він до учнів не просто з подаруночками, а із цікавими музично-теоретичними завданнями, які діти виконували протягом усього уроку, за що й отримували подарунки. Для перших рівнів була розіграна невеличка п’єса із зачарованим вченням Соль Маджоріо та святковим квестом. Виконуючи різноманітні завдання та вправи діти знімали чари пласта за пластом: знайти фрагменти мелодії, скласти їх, простукати

ритм, назвати ноти, та врешті-решт проспівати. Другий та третій рівень учнів школи також мали «Квест від Миколайчика». Але їхні завдання вже були значно складнішими. А старші рівні готували танцювальний флешмоб.

Завершилися святки 19 грудня – безпосередньо на день Святого Миколая. Було проведено невеликий святковий концерт. Під час нього діти та батьки спершу дізнались про історію цього свята, а потім виступали. При цьому, були і заявлені номери, і чимало номерів із вільним мікрофоном, адже слухачами концерту були діти – учні музичної школи, які, крім гри залюбки показували й танцювальні сценки.

Також до концерту долучилися і студенти музичного коледжу Башмакова Анастасія, Ольга Григоренко та Марія Халіф з авторськими творами. Крім них допомагали модерувати проект Віолета Пушкар, Юлія Андрейченко, Марія Халіф та Мельник Дмитро. Завершився концерт грандіозним ритмічно танцювальним флешмобом від старших рівнів.

Концерт «Справжнє свято весни» відбувся 6 березня 2021 року, напередодні міжнародного жіночого дня. На відміну від миколаївських свят, ініціаторами концерту стали учні школи, а саме – Олег Шеремет, який за тиждень до свята запитав під час уроку «Теорії музики», чи буде концерт, бо він хотів би привітати маму зі сцени. Інші діти підтримали його бажання і таким чином народилося чудове весняне свято.

Втім спільним в обох проектах було те, що брати участь в них могли усі бажаючі учні. І діти самі викликалися на сцену,

навіть ті хто не виявив бажання на етапі підготовки. Концерт виявився вишуканим та різнобарвним. Особливо потішило звучання дуету арф, у складі Катерини Голуб та учениці школи Катерини Майнуліної. Діти з радістю виходили на сцену, без страху співали та грали перед великою аудиторією, і при цьому, до концерту не було жодного прослуховування чи відбору. Важко оминати увагою активну участь Олега Фролова, колишнього учня нашої школи, який з радістю погодився акомпанувати багатьом учасникам концерту та навіть зіграв свій авторський твір.

Такий підхід може здивувати, але авторка проектів Юлія Куса говорить, що в цьому й ідея – дати можливість виступити зі сцени не заради оцінки, не для того щоб показати хто кращий, а хто гірший, а для того щоб порадувати своїх близьких. Щоб порадіти самому з того, що привносиш щось тепле та прекрасне у цей світ.

І коли стаєш учасником подібних свят, починаєш по-справжньому вірити в дива. У дива, які люди можуть робити одні для одного своїм талантом, у дива, коли для появи досить масштабних свят та проектів, достатньо просто запитати – чи хто хоче? На цей рік запланований початок ще двох прекрасних звершень, а саме – «День вишиванки» та проект «З музикою у серці». Тож, до зустрічі на відкритті музичних талантів!

Д. Г. Мельник,
викладач кафедри «Історія та теорія музики»

КОНЦЕРТ КАМЕРНОГО ОРКЕСТРУ

*Музика, подібно дощу, крапля за краплею
просочується у серце та оживляє його.*

Ромен Роллан

23 березня 2021 року в стінах Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки відбувся концерт камерного оркестру під керівництвом Марії Смець. Програма концерту, поєднуючи у собі багату палітру стилів, художніх тенденцій та устремління музичного мистецтва, віддзеркалила багатовимірність духовного розвитку суспільства, культурний розвиток та надбання сучасності. Програму концерту склали такі шедеври академічної музичної культури, як Т. Віталі Чакона (солістка Анастасія Кукуніна – саксофон-сопрано), В. І. Скуратовський Сюїта у старовинному стилі, С. Барбер Адажіо для струнних ор. 11.

Чакона Т. Віталі, що відкрила концерт, вразила свіжим та натхненним баченням цього відомого і винятковно яскравого шедеву музичного мистецтва. Виконання цієї композиції набуло нових музичних барв що, у першу чергу, знайшли вираження в неперевершеному поєднанні колоритного і самобутнього тембру солюючого саксофона-сопрано (Анастасія Кукуніна) в обрамленні м'яких та філігранних звукових характеристик струнних інструментів камерного оркестру. Музична тканина Чакони Т. Віталі становить собою тему з варіаціями, кожна з яких розкриває тембровий, віртуозний, динамічно-художній потенціал солюючого інструмента. Тембр саксофона вразив своєю багатогранністю та багатством змістовної палітри що, базуючись на усталених традиціях виконання цього твору, сповнило цю композицію свіжим і сучасним художньо-естетичним баченням. Слухаючи виконання цього шедеву стає зрозумілим, що музика не має кордонів, вона не залежить від складу виконавців та вибору конкретного інструмента, адже справжні шедеври – вічні...

Сюїта у старовинному стилі В. І. Скуратовського, що продовжила концерт, сповнила серця слухачів і виконавців відчуттям світла, добра й щирості. Цей твір, створений для струнних інструментів, розкриває всю палітру звучання камерного оркестру: теплота і м'якість тембру

поєднуються із гнучкістю артикуляції та динамічних відтінків, а «прозорість» звуковидобування чергується із безмежністю художньо-змістовної складової. Кожна з частин цього твору («Урочиста сициліана», «Гавот», «Арія» та «Ригодон») поєднує у собі характерні жанрові риси та, разом із цим, щирість, природність композиторської мови В. І. Скуратовського. Цей твір, уособлюючи любов та натхнення, став справжнім весняним подарунком для усіх слухачів!

У завершенні концерту пролунала композиція С. Барбера «Адажіо». Цей твір являє собою найбільш пізнавану музику майстра, що пояснюється, вочевидь, головним концептом цього шедеву, – ідея вічності, філософського бачення та духовності. Це своєрідний реквієм ХХ століття, що вражає глибиною філософської думки й багатогранністю відтворених образів. Темп «Adagio» є незмінним на протязі усієї композиції (Adagio molto), створюючи відчуття невагомості та нескінченності, глибинно-філософського тлумачення дійсності. Музична тканина композиції, базуючись на хвилеподібному розвитку тематизму, вражає різнобарв'ям почуттів та емоцій. Головна тема твору, знаходячи розвиток у кожній з груп оркестру, сягає свого апофеозу в динаміці *fff* та, досягнувши кульмінації, завершується проведенням теми у нюансі *ppp*, символізуючи абстрактні поняття вічності, духовності та глибокий психологізм.

Хочеться подякувати за ті безцінні емоції, що подарував цей концерт! Саме завдяки самовідданості музикантів, жаги до розширення й розвитку палітри духовних цінностей на їх високому мистецько-професійному рівні, стало можливим доторкнутися до шедеврів світової музичної скарбниці. Згадуються слова видатного Едварда де Боно, британського психолога і письменника, одного з провідних фахівців у царині творчого мислення, що у найбільшій мірі віддзеркалюють увесь спектр емоційних вражень від концерту, а саме – «Музика здатна змінити світ, так як вона спроможна змінити людей».

**М. В. Самокіш,
викладач кафедри
«Оркестрові інструменти»**

МУЗИЧНИЙ ТВІР... І НЕ ЛИШЕ ЯК МАТЕРІАЛ ДОСЛІДЖЕННЯ

Загальновідомо, що доленосною складовою науково-дослідницької праці будь-якого рівня (бакалаврська, магістерська, кандидатська робота) є матеріал дослідження, яким постає, як правило, відповідний твір (твори), що вивчається у контексті певних виконавських, теоретичних, навчально-методичних проблем музичного мистецтва. Саме ця домінуюча складова науково-пошукової діяльності вченого царини духовно-звукового інтонування змісту (музики) постала у центрі своєрідного середовища-оточення науковців-доповідачів, уподібнюючись узагальненому образу певної універсальної композиції, генеруючої дослідницьку насагу для кожного, хто залучився до процесу проведення відкритого наукового заходу, зокрема V Всеукраїнської науково-практичної конференції «Музичний твір у світлі сучасних наукових досліджень», що відбулась 5 – 6 квітня 2021 року в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки.

Уже традиційно склалося, що основною відмінністю весняної конференції (щорічного наукового звершення II семестру) є можливість виступу на науковій сцені не лише магістрантів, але й викладачів, педагогів-аспірантів, асистентів-стажистів, які в апробаціях поточної наукової роботи, корекційно узгоджуючи проблемно-тематичні, структурно-аналітичні вектори власних досліджень, досягають ствердження концептуального осягнення загально-усвідомленої науково-дослідницької роботи, або ж художньо-творчого проекту (асистенти-стажисти).

У плеяді викладачів, які активно відгукнулись науковою ідейністю задля звернення весняної науково-практичної конференції, відзначимо І.М. Рябцеву, Ю.В. Фурдуй, О.М. Берегову, С.А. Шітову, Д.Г. Мельника, Т.О. Медведнікову, С.Г. Горового, Д.Д. Купіну, А.О. Генкіна. Географія учасників наукового зібрання означилась у тезисних матеріалах вчених не лише з Дніпра, але й у науковій думці представників музичної спільноти з Харкова (М.П. Калашник, Г.С. Савченко), Чернівців (Ю.В. Фейчук).

Перший день наукового спілкування пройшов під знаком винятковно злободенної проблематики реалізації музи-

канта у новочасній естрадно-джазовій культурі – магістрант І.І. Мичло, асистенти-стажисти О.О. Боголюбов, О.Е. Іщенко, О.О. Данченко, В.Е. Кочетков. Специфіка трактування фольклору в творах для духових інструментів зацікавила бакалавра В.В. Панащенко, а твори для ударних інструментів відомого бразильського композитора Ней Розауро постали у центрі дослідницької уваги магістранта В.В. Луценка. Непересічною думкою наукової завзятості означилась спроба аналітичного трактування жанру як рухомої системи сучасного композиторського мислення (аспірантка М.В. Самокіш).

Другий день конференції відзначився, передусім, широким колом питань, пов'язаних зі спектром музичних засобів художньої виразності та їх безпосереднього втілення в академічній інструментальній музиці. З реальним, наочним представленням ілюструванням музично-виконавських проблем виступили аспіранти Д.С. Булгак, В.О. Лебедь; асистенти-стажисти К.О. Калиновська, Т.С. Адлущка, К.О. Івчук. Композиційно стильові особливості творів В. Лютославського постали у фокусі наукової допитливості магістранта Д.Г. Анастасіяна, концертність як складова жанрової своєрідності композицій Е. Лало означилась осердям наукової зацікавленості у доповіді магістрантки Т.І. Ляковської, а вокально-інструментальні особливості стилю *Funk* були максимально природно означені виконавською майстерністю магістрантки О.О. Слюсаренко.

Відтак, дводенний науковий марафон окреслив явище музичного твору не лише як матеріалу науково-дослідницької праці, але й як неординарної об'єднуючої науково-мистецької платформи, своєрідного музичного знаменника, здатного інтегрувати творчо-виконавський процес в універсальне лоно науково-пошукової діяльності новочасного музиканта-професіонала.

**В.В. Громченко,
проректор з наукової роботи,
доктор мистецтвознавства, професор
кафедри «Оркестрові інструменти»**

І ЗНОВ НА СЦЕНІ БЛЮМЕНШТЮК

Вже п'ятий рік поспіль, у рамках авторської програми, 15 квітня 2021 року на сцені камерної зали Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки відбувся черговий Блюменштюк. Що ж таке Блюменштюк? У перекладі з німецької – це надзвичайно красивий букет, чи клумба з різних квітів, майстерно підібраних в єдину композицію. Такий собі квітковий шедевр. А у нашому музичному Блюменштюці – це дивовижний букет запашних музичних творів різних епох, стилів та жанрів, різних композиторів. У концерті, на сцені, прикрашеній розкішними букетами з різних квітів, звучали твори італійця Антоніо Вівальді, австрійця Йозефа Гайдна, німця Роберта Шумана, іспанця Ісаака Альбеніса, російського романтика Петра Ілліча Чайковського, радянського композитора Дмитра Дмитровича Шостаковича. Та «родзинкою» сьогочасного Блюменштюка став твір юного композитора, віолончеліста, студента музичного коледжу – Іллі Шевченка.

Музичним девізом нинішнього Блюменштюку стало поєднання впливу музичного і поетичного мистецтва на слухачську аудиторію. І «заспівом» у цьому дійстві були вірші геніальної української поетеси Ліни Костенко:

*Буває, часом, сліпну від краси!
Спинюсь – не тямлю, що воно за диво!
Оці степи, це небо, ці ліси,
Усе так гарно, чисто, незрадливо...
Усе, як є – дорога, явори,
Усе моє! Все зветься Україна!
Така краса – висока і нетлінна,
Що хоч спинись і з Богом говори!*

А два квартети Й. Гайдна – «Жайвір» (ор. 73) у виконанні Д. Ковалика, Д. Білоусової, О. Мосендз, І. Федун та Квартет Es-dur (ор. 76) у виконанні І. Малієнко, К. Золотаревського, П. Злих та В. Тимошенко стали музичною ілюстрацією цих чудових віршів.

Музичним втіленням віршів іспанського поета та драматурга Федеріко Гарсія Лорки постало виконання Іллею Шевченко та концертмейстером Д. Шпрингер п'єси «Кордова» Ісаака Альбеніса, а Соло з балету «Спляча красуня» Петра Ілліча Чайковського чудово виконала Альберта Гоман, партія ф-но Н. Білоконєва.

Дві джазові сюїти Д. Шостакович написав у 1934 та 1938 роках. Уперше вони прозвучали на концерті-відкритті Державного джазового оркестру під керівництвом В. Кнушевицького. Сюїти мали надзвичайний успіх, але за деякий час були «успішно» забуті. Сам же нотний запис був втрачений під час Другої світової війни. Вперше після великої перерви ця реконструйована музика прозвучала у 1988 році у Лондоні. За диригентським пультом стояв М. Ростропович. Дві п'єси, прелюдію та вальс із Другої джазової сюїти виконав квартет віолончелістів у складі: В. Тимошенко, А. Гоман, І. Шевченко та С. Руденок, партія ф-но Н. Білоконєва.

Гучні оплески та крики «Браво!» викликала «Гуцульська сюїта» юного композитора І. Шевченка, що прозвучала у виконанні віолончельного тріо (В. Тимошенко, І. Шевченко, А. Гоман); вона вперше прозвучала на сцені Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки.

Саме ці вірші Олександра Кочеткова трепетно й трагічно втілила в Елегії Г. Форє Вікторія Тимошенко, (концертмейстер Н. Білоконєва), за що і отримала оплески та крики «Браво». Перша частина Квартету Р. Шумана № 1 a-moll у виконанні С. Улуйшика, М. Пантелеймонової, І. Бєлова та К. Пєвнєвої на вірші Д. Шарая, змусили слухачів замислитись про велич музики і трагічну долю геніального німецького композитора.

Завершував Блюменштюк дует віолончелісток В. Тимошенко та П. Андрєєвої, які виконали першу частину Концерту g-moll для 2-х віолончелей та басу континуу А. Вівальді (партія басу континуу – Н. Білоконєва).

**В. В. Яценко,
викладач кафедри «Оркестрові інструменти»**

ТВОРЧІ ЗУСТРІЧІ

ЗВУЧИТЬ ФРАНЦУЗЬКА ОРГАННА МУЗИКА...

27 квітня 2021 року в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки сталася визначна подія. У рамках концерту камерного оркестру академії під керівництвом Марії Смець прозвучав Концерт для органу, литавр та струнного оркестру g-moll Франсіса Пуленка. Партію органа виконала заслужена артистка України – Надія Юрійчук, партію литавр – Єлизавета Сітковська.

Цей твір був написаний Ф. Пуленком у 1938 році для органу концертного залу Трокадеро на замовлення відомої поціновувачки музичного мистецтва та меценатки – княгині Полін'як. Неокласичний Концерт для органу Ф. Пуленка одразу завоював любов публіки та став репертуарним твором, адже він вирізняється незвичайною яскравістю тематичного матеріалу, проникливістю ліричних епізодів та лаконічністю форми.

Жанрова основа Концерту сполучає в собі ознаки романтичного концертного стилю та барокової фантазії. Відомо, що при написанні Концерту, Ф. Пуленк активно вивчав музику Д. Букстехуде та Й. С. Баха, адже барокова органна музика вже давно стала вважатися взірцем органного інструментального стилю. Саме тому у творі Ф. Пуленка очевидними стали риси барокової стилістики – в музику органічно вплетені органні речитативи та риторичні фігури (наприклад «мотив Хреста»), що розгортаються на фоні незвичних для барокової стилістики гармонічних послідовностей та інструментальних сполучень.

Концерт складається з чотирьох частин, що звучать attaca. Композитор не від'єднує частини подвійними тактовими рисками, в чому також можна побачити вплив барокових традицій формоутворення. Перша частина – свого роду органна прелюдія, тематизм якої викликає

асоціації з темою бахівської Фантазії з циклу Фантазія та fuga g-moll. Звучання литавр та щемливі інтонації у партії струнних надають темі траурного відтінку. Друга частина – імпульсивна токато, сполучена з інтонаціями та ритмами концертного жанру. Третя частина – ліричний центр твору, що розгортається у вільному рапсодичному дусі та призводить до кульмінації. Нарешті фінал – це ще одна напружена та стрімка токато з контрастною серединою. Духовно-філософська хоральна кода Концерту повертає слухача до образів, що з'явилися на початку твору, створюючи свого роду тематичну арку.

Надзвичайно емоційний і технічно непростий Концерт прозвучав у виконанні Надії Юрійчук та струнного оркестру академії музики ім. М. Глінки під керівництвом Марії Смець дуже яскраво. Це виявилось можливим завдяки плідній командній роботі всіх музикантів та наявності прекрасного інструмента, що минулого року з'явився в Академії – органу Viscount Overture, без якого втілення в життя цього твору було би неможливим. Надзвичайні якості електричного органу Viscount Overture дозволили обрати прекрасну комбінацію тембрів та відтворити грандіозне звучання Концерту французького майстра.

Будемо сподіватися, що у стінах Академії й надалі будуть виконуватися шедеври органної музики, звучання яких неодмінно порадує слух та задовольнить естетичні потреби широкого кола поціновувачів музики.

Д. Д. Купіна,

кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри «Історія та теорія музики»

ЕСТЕТИКА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

В одному з унікальних освітніх закладів музичного спрямування – Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки – вже сформувалась багаторічна традиція щодо високого мистецтва: проведення різноманітних заходів, присвячених вишуканій галузі – камерній музиці.

18 березня 2021 року відбулась мистецька подія – концерт-лекція «Світові шедеври камерної музики» – творчий проект Галини Виноградової. У заході взяли участь солісти і студенти викладачів циклової комісії «Камерний ансамбль та концертмейстерський клас».

Як і завжди, завдяки різнобарв'ю стилів і жанрів, багатій палітрі творів веселітньо відомих композиторів – Й. С. Баха, Ф. Пуленка, Д. Шостаковича, Л. Бетховена, С. Рахманінова, А. Дворжака, Ф. Шуберта, І. Альбеніса, Дж. Россіні, Ф. Ліста та ін., – слухачі пережили численні емоції, враження, стани: ніжність, меланхолійність, сум, замисленість, відчай, розгубленість та багато інших. Можна сказати, що присутні отримали рідкісну можливість катарсису, такого необхідного кожній людині, особливо у наш час.

Слухачі не встигали дивуватись виступам класів справжніх фахівців своєї справи – провідних викладачів камерних ансамблів – М. В. Кірічок, Т. Б. Василенко, О. О. Павлухіної, В. С. Пліскановської, Г. В. Ракітіної, Н. О. Михалькової.

Оригінальними за репертуаром, вишуканістю стилів, ідеальним поєднанням змісту та форми, довершеним добром виконавців були номери неперевершеного фаната камерної музики, викладача-методиста, голови циклової комісії «Камерний ансамбль та концертмейстерський клас» Галини Володимирівни Виноградової. Саме вихованці її класу, що взяли участь у концерті, – М. Устенко (виpusкниця

минулих років), М. Обмелько (викладач по класу скрипки Академії ім. М. Глінки) та студент I курсу музичного факультету Академії Артем Терещенко у лютому 2021 року стали лауреатами Міжнародного конкурсу камерних ансамблів «Мистецтво XXI століття» (м. Київ), отримавши почесне II місце.

У програмі творчого заходу взяли участь: головний диригент Дніпровського національного академічного музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка, заслужений діяч мистецтв України Ю. Беднік (флейта); лауреат всеукраїнських та міжнародних конкурсів Г. Охотнік (сопрано), викладачі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки – І. О. Ларічева (альт), О. М. Кутакова (скрипка), К. А. Цацин (скрипка), Г. О. Юфимчук-Заворотна (сопрано), О. Е. Школа (сопрано), О. В. Антошук (сопрано); студенти музичного факультету Академії: по класу фортепіано – А. Начевна, Е. Мамедова, Т. Парова, Г. Смотрасва, А. Давидкіна, Я. Давиденко, Є. Литвинова, В. Псарьова, Ю. Петухова, О. Малиновська, К. Андрющенко; виконавці на струнно-смичковий інструментах – О. Устенко, Д. Лопатка, А. Кавун, В. Козюра; студенти музичного коледжу Академії – А. Куценко, Т. Шишлянкова, Є. Сайко, П. Андреева, А. Бондаренко, С. Усенко. Також несподіванкою стала поява на сцені випускників-струнників минулих років: Є. Кривич, Г. Батиря. З рідкісними фактами життя композиторів та історії написання творів програми натхненно познайомила ведуча – старший викладач кафедри «Теорія та історія музики», кандидат педагогічних наук Л. В. Гонтова.

Ю. В. Гончаров,
методист I категорії навчального
відділу, викладач кафедри «Соціально-гуманітарні дисципліни»

ДІАЛЕКТИКА ТВОРЧОСТІ У ЗВУКАХ ТРУБИ

Відомо, що діалектика музичної творчості, як динамічний процес поєднання та пізнання протилежностей відповідних явищ, неодмінно має у домінанті результативності стрімку активізацію творчого акту, приналежну, без виключення, для всіх представників тієї чи іншої художньо-мистецької процесії.

Не виключенням з правил діалектичного бачення мистецьких звершень постав і концерт студентів класу труби викладача Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, заслуженого артиста АР Крим Дмитра Михайловича Княжицького, який відбувся 15 квітня 2021 року в камерній концертній залі академії.

Довільність глядацької аналітично-пошукової процесії-споглядання з акцентуацією її амбівалентності, а також усвідомлюваної своєрідності єднання протилежностей, означилась, насамперед, вже у самій програмі концерту. Першим прозвучав твір з книги церковних гімнів німецького міста Майнц в аранжуванні Б. Елінгта. Студенти академії Ольга Іваненко, Євген Танковський та Руслан Лаба створили надзвичайно піднесено урочисто-величну атмосферу, наближену до своєрідності звучання церковної купольності, в проекції на найвеличніший інструмент людства – орган. Зберігаючи естафету духовно-внутрішньої концентрації почуттів Дмитро Княжицький виразно виконав «Мелодію» Енріко Моріконе, написану композитором до кінострічки «Місія». Романтичність почуттів розлого означилась у творінні Ф. Мендельсона «Пісня без слів», що у повнокровно-співучому звучанні труби було упевнено відтворено Артуром Юрченком.

Напевно найбільшою програмно-діалектичною протилежністю концерту поставило виконання композиції «У наслідуванні Альбенісу» Р. Щедрина, в ефектно-артистичному представленні Віталія Момота та Концерту c-moll для труби з оркестром Б. Марчелло, у художньо-перекосливій інтерпретації Ольги Іваненко. Діалектичною рельєфністю у розбудові програми свята музики для труби означилась також і наступна низка композицій, а саме – Соната Es-dur Жана Гюбо у виконанні Євгена Танковського, своєрідний інструментальний солоспів у п'єсі «Романс» Олександра Віленця, у вокально-подібній презентації Володимира Великого та беззаперечна кульмінаційна крапка концертної програми – Концерт C-dur для 2-х труб А. Вівальді, у виконанні Дмитра Княжицького та Ольги Іваненко. Заключним номером концерту поставила композиція «Свято Трубачів» Л. Андерсона, що була життєствердуюче виконана Євгеном Танковським, Ольгою Іваненко та Русланом Лабою.

Діалектика творчого процесу під час концерту студентів класу труби Д. М. Княжицького вбачалась також і в змінності видового інструментарію – виконання творів на традиційній трубі та на трубі-пікало. Беручи до уваги певною мірою загальну подібність роботи виконавського апарату музиканта-трубача під час гри на узвичаєній трубі й трубі-пікало, відзначимо, що однією з ключових характеристик професійно-виконавського володіння малою трубою є максимальність рельєфно-деталізованої відомості усіх компонентів виконавського апарату музиканта-трубача. Ця виконавсько-технологічна характерність в оволодінні малою трубою була означена ще на початку другої половини XX століття видатним французьким трубачем Морісом Андре, який долучив професійне оволодіння грою на трубі-пікало до навчальної програми у Паризькій консерваторії.

Пізнання сства творчого процесу на основі зіставлення його протилежностей (діалектика) було б не повним без згадки ансамблево-консолідувальної, камерно-стилістичної гри піаністки-концертмейстера Світлани Козулової, яка вдало поєднувала у цьому концерті гру на фортепіано та органі, рельєфно відтіняючи тембровою палітрою особистісної художньо-виразової майстерності різні номери концертної програми.

В. В. Громченко,
проректор з наукової роботи,
доктор мистецтвознавства, професор
кафедри «Оркестрові інструменти»

СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВЕРШАТЬ ДИВА В МУЗИЦІ!

На звичному (правду кажучи, десятиструнному) інструменті, зі стандартною мензурою, нейлоновими струнами й класичною виконавською технологією гри на гітарі, завдяки електронному обладнанню можна відтворювати нескінченну кількість різноманітних звуків, тембрів й ефектів: фортепіано, струнна група, ударні інструменти, синтезатор, «космос», голоси, шуми ...

MIDI-RADZ Гітара – винахід випускника Дніпропетровської академії музики Дмитра Радзецького. Вона була створена у 2007 році. Допомогли побудувати цей незвичайний інструмент Дніпропетровські майстри Ігор Буральов і Анатолій Кравчук. Складну електроніку встановлював і налаштовував (ювелірна робота) Михайло Зінченко. Фортепіанна мініатюра Еріка Саті «Pieces Froides» – найперший аудіо/відео запис, здійснений на цьому інструменті, що демонструє незвичайні можливості: за допомогою MIDI технології, граючи на гітарі, відтворюється звучання «живого» фортепіано. Більш того, можна обирати, який тип рояля повинен звучати: «Bösendorfer», «Yamaha» або «August Förster». В якому «просторі»: кімната або концертний зал, близько чи далеко ...

Дмитро Радзецький презентував можливості свого унікального інструменту в цьому році у Львові, Івано-Франківську, Хмельницькому, Вінниці, Тернополі, Полтаві, Харкові, а у квітні відбувся концерт в Дніпропетровській академії музики.

Про незвичайну музику і її роль у суспільстві, про звукові нововведення й ефекти мріяли, а можливо й передбачали в середні віки класичні філософи-утопісти: Томас Мор (1478–1535), Томазо Кампанела (1568–1639), Сірано де Бержерак (1619–1655). У всіх, без винятку, музика є обов’язковим елементом ідеального суспільства, має основоположне значення в освіті, вихованні та світогляді жителів Утопії, Міста Сонця й Країни Севарамбів. Особливий інтерес, у контексті сучасної електронної музики, представляє фрагмент про музику атлантистів в утопічному романі Френсіса Бекона (1561–1626) «Нова Атлантида» (оригінальний переклад Зінаїди Олександрової, Бібліотека світової літератури, том XXXIV):

«Есть у нас дома звука для опытов со всевозможными звуками и получения их. Нам известны неведомые вам гармонии, создаваемые четвертями тонов и еще меньшими интервалами, и различные музыкальные инструменты, также вам неизвестные и зачастую звучащие более приятно, чем любой из ваших. Есть у нас колокола и колокольчики с самым приятным звуком. Слабый звук мы умеем делать сильным и густым, а густой – ослабленным или пронзительным. Можем заставить дрожать и тремолировать звук, который зарождается цельным. Мы воспроизводим все звуки речи и голоса всех птиц и зверей. Есть также различные дикийные искусственные эхо, которые повторяют звук многократно и как бы отбрасывают его, или же повторяют его громче, чем он был издан, выше или ниже тоном; а то еще и заменяющие один звук другим».

Передбачене Френсісом Беконом чотириста років тому сьогодні здійснилося в сучасній електронній музиці. Прикладом тому є виступ, серед інших, Дмитра Радзецького, який поділився з нами своїми знаннями, досвідом і думками:

«Сучасна електронна гітарна музика. Це досить складна тема. Я намагався поглиблено її зрозуміти та поділитися своїми спостереженнями так, щоб це було доступно і зрозуміло тим, хто цікавиться академічною електронною музикою. Для когось це буде незвичним, навіть неприйнятним, але на думку деяких фахівців – саме цей музичний напрямок, – поєднання традиційного виконавства з досягненнями електроніки, вважається найперспективнішим.

Перед розповіддю про MIDI-гітари, коротенько й оглядово про виникнення і розвиток електронної музики. «Терменвокс» – перший в історії електронний музичний інструмент, побудований в Росії в 1919 році. Названий так – «Терменвокс», – на ім’я винахідника Льва Сергійовича Термена. Звук на цьому інструменті виникає не від торкання, а від рухів рук виконавця в просторі перед спеціальними антенами. При цьому здається, що звук виникає з повітря. Потім пішла хвиля

підсилювання гітари, за допомогою звукознімача, згадаймо Джанго Рейнхарда, а, згодом, й Лес Пола. Десь в кінці 30-х років з’явився електроорган. Фактично першим, хто відчув можливості цих інструментів, був композитор Едгар Варез. У 30-і роки він написав ряд творів для електроінструментів з різними традиційними ансамблями (наприклад, «Екваторіал» для мідних ударних і терменвокса). У ті роки Варез розпочав пошуки в галузі шумової, а потім електронної музики. Саме його вважають засновником цього напрямку.

Однак в ті роки виникли й деякі проблеми – це вважалося суперечливим, неприйнятним складеним на той час музичним традиціям. Зрозуміло, була відсутня школа, взагалі будь-яка система... Спроби «електрифікації» музики сприймалися за надто складними й важкими у користуванні. Варто зазначити, що колись вже були подібні складнощі. Сталося це в епоху розвитку першого, як сьогодні б сказали, акустичного адитивного синтезатора, яким, поза всяким сумнівом, можна вважати звичайний орган епохи Бароко. Цей інструмент справді не мав собі рівних у розмаїтті тембрової палітри. Але виконавство на ньому вимагало дуже специфічної манери, – будь-який вплив на звучання спонукав до маніпуляції у керуванні регістрами. До того ж ці маніпуляції теж заздалегідь розписувалися для асистента, що, беззаперечно, було різновидом сьогодинішнього програмування.

Наприкінці 70-х – на початку 80-х років, на хвилі конфлікту традиційних і електронних звуків, виникла нова технологія, яку можна умовно назвати «фотографуванням» звуку. Попередником пристрою, який сьогодні називається «семплер» (від англ. sample – «зразок»), був, власне, магнітофон з великою кількістю стрічок із записами зразків звуку, який запускався від хроматичної клавіатури. Цей примхливий і технічно недосконалий інструмент називався «Мелотрон». Проти його використання виступали профспілки американських музикантів і, зрештою, його заборонили ... Та на початку 80-х років, як альтернатива, з’явилися «цифрові» семплери. Сутність їх дії полягає в можливості занесення в електронну пам’ять зразкової інформації про будь-який звук за допомогою, наприклад, мікрофона: звучання скрипки Страдиварі, різні шуми, голоси тварин, людей, MIDI магія сьогодні примушує музичні інструменти навіть вимовляти слова...

Можливості сьогодинішніх MIDI інструментів, MIDI-гітар. Треба зазначити, що перші спроби створення гітарних синтезаторів були ще в 60-ті роки. Тоді ж стала вимальовуватися головна проблема: складність аналізу гітарного звуку для наступного перетворення в сигнали для синтезатора. Крім того – гітаристи не збиралися віддавати синтезаторам свої манери гри, свого музичного мислення... Саме гітаристи надовго спантеличили інженерів. Не вдаючись в подробиці, не зважаючи на скепсис, який мав місце впродовж всієї історії цих пошуків, перелічу захоплені вислови вже сьогодинішніх

майстрів й спеціалістів – «Нова віха в історії гітари, в історії музики», «MIDI-зброя майбутнього», «Інструмент XXI століття» ...

Кілька слів про різновиди MIDI-гітар і, взагалі, про ланцюг – від защипування струни до виникнення звуку. Найпоширеніший на сьогодні вид – MIDI-гітари на базі звичайних. На традиційну гітару – електро, бас, акустичну з металевими або нейлоновими струнами – встановлюється спеціальний поліфонічний звукознімач, який поєднується з блоком, встановленим на самій гітарі, що дозволяє змішувати звичайний гітарний звук і синтезований.

Гітари з «Wired frets». «Wired frets» можна перевести як «запаяні» лади. У таких гітарах розпізнаванням висоти зіграної ноти займаються спеціальні сенсори, які вмонтовані по всьому грифу гітари, під кожним ладом. Такі сенсори-датчики миттєво реагують на сам факт натискання певної струни на певному ладі.

Є і такі розробки – «Чисті» MIDI-контролери – гриф гітарний, але струни можуть бути відсутніми взагалі, або перебувати тільки в районі звуковидобування правої руки. Замість струн може бути встановлена сенсорна панель або звичайні мініатюрні клавіші. Чимось це нагадує клавішний інструмент, тільки з гітарним виглядом.

Серед переваг – необмежене багатоголосся, можливість витягу декількох звуків відразу на одній і тій же струні. Проте, варто визнати, що ми вже маємо справу з відмінним від гітари інструментом. Тому для нього шукаються свої виконавські прийоми та особливі засоби виразності.

Відповідно до стандарту MIDI, – кожна струна гітари повинна керувати власним каналом. Звідси необхідність у гексафонічних, багатоголосних звукознімачах. Є оптичні звукознімачі, але найпоширеніші – традиційні – магнітні й п’єзозвукознімачі.

Особливий пристрій – MIDI-конвертер. Фактично це і є той магічний блок, в якому готуються і виробляються дивовижні звукові перетворення. На частку MIDI-конвертерів випадає сама складна й відповідальна робота – перетворення електричних сигналів в нові, бажані виконавцеві звуки. Саме тут – в MIDI-конвертерах, звук розкладається, аналізується і видається бажаний виконавець. І все це відбувається в реальному часі, так швидко, що слухач не відчуває затримки, хоча вона і є. Раніше відставання звуку було серйозною проблемою – приймачі звуку – MIDI-конвертери, чекали, поки струна «розгойдається», потім зафіксується, проаналізується, переробиться... У найкращих пристроях час перетворення звуку досягав 30–40 мілісекунд, що сприймається людським вухом як істотна затримка. Німецький інженер Андраш Залей (Andras Szalay) знайшов новий засіб, заснований на нейронних мережах. Висота звуку визначається майже миттєво – з першим дотиком, а максимальна затримка перебуває в межах 13 мілісекунд.

Щоб зрозуміти, варто повторити ще раз – звук, виконаний на гітарі, приймається MIDI-конвертером, в ньому розкладається-аналізується, – чим більше параметрів на які розкладено звук, тим більш вищим може бути вплив на його забарвлення. Далі, відповідно до завдання-програмування виконавця, – з’єднується інша комбінація обертонів, прикрашається реверберацією і новий звук подається на підсилювач і звукову колонку. Сьогодні це вже досить розвинена електронна система, яка дозволяє виконувати музику не лише в студійних умовах, а і на концертних виступах.

Сьогодні сміливо можна назвати цілий ряд творів електронної музики, що являють собою видатні явища в музичному мистецтві й вважаються класикою жанру. Це роботи Едгара Вареза, Карлхайнца Штокхаузена, Лючано Беріо.

Ось така вона, зрозуміло дуже стисло й оглядово, сучасна електронна музика. Викладачі й студенти Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки вдячні Дмитру Радзецькому за змістовно проведену творчу зустріч і концерт. Висловлюємо подяку київській компанії «Realmusic» за підтримку та технічне забезпечення у реалізації творчих й освітніх заходів.

Ю. В. Радзецький,
викладач кафедри «Народні інструменти»

СТУДЕНТСЬКИЙ ВСЕСВІТ СЬОГОДЕННЯ

Усі з дитинства знають, що «це» не можливо, але знаходиться неук, який не знає. Саме він і робить відкриття.

Альберт Ейнштейн

Здавалося б, яке відношення має Ейнштейн до студентського життя у Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки? Найпряміше. Справа в тому, що усі навколо знають, що для повноцінної соціальної комунікації потрібно живе спілкування один з одним, що з приходом пандемії все життя навколо згасло, люди зачинилися по домівках і нудьгують, зберігаючи здоров’я власне та оточуючих, що студенти роз’їхалися і почали забувати ази своєї професії... Багато чого знають усі навколо, тільки ми цього не знали і тому створили альтернативний онлайн-світ. У нашому світі ми зустрічалися у зум-віконцях щоп’ятниці й розповідали як минув тиждень, обмінювалися новинами та радіощами, підтримували тих, хто хворів. А ще джемили на музичних інструментах і будували плани на пост-ковідне майбутнє.

Слід зазначити, що у зв’язку зі складною пандемічною ситуацією та вимушеним переходом на онлайн-формат особливий популярності набрав Instagram-канал @studlife_damglinki (574 підписника), де висвітлюються основні події студентського

життя. На сьогоднішній день, канал включає в себе декілька основних блоків: оповіщення студентства про заходи та події в академії, газету «3tone_news», що тепер має новий відео-формат, рубрику факт дня та дайджест актуальних новин. Крім того, на каналі можна знайти стріми заходів академії та ближче познайомитися зі студентським життям.

Науково-просвітницьке студентське товариство Art*Area також активізувало свій онлайн-ресурс, зокрема це Facebook-спільнота (329 підписників) та Instagram-канал (136 підписників). Артерія позиціонує себе у мережі як спільнота музикантів, закоханих у свою справу, що готові ділитися своїми знаннями та вміннями. І, судячи з відгуків підписників сторінок, співпраці з іншими студентськими науковими товариствами в Україні та аншлагу у «білому буфеті» академії під час їх виступу – в них це і справді гарно виходить.

Займаючись розробкою порівняно нових для нас форм активностей в онлайн мережах, паралельно, в тиші пандемічних кімнат зароджувалося нове онлайн-мистецтво. Вже трохи пізніше ми дізналися, що у діджиталізованому світі виникли такі мистецькі напрямки, як: стрім-арт (stream-art) – напрям сучасного перформативного мистецтва, в основі якого – пряма аудіо-/відеотрансляція з доступом для загального онлайн-перегляду;

сайт-специфік (site specific) означає «певне», або «особливе» місце для відтворення мистецтва. Іншими словами, локація має особливе значення під час мистецького акту (конкретне місце є невід’ємною частиною мистецького витвору).

Лісенінг аурер (listening hour) – це новий вид взаємодії в онлайн-форматі. Під час зустрічі учасники мають можливість розповісти свою історію, або поділитися емоційним станом з іншими учасниками: без критики, коментарів і порад. За безпекою такої взаємодії слідкує гайд (guide – ведучий, модератор). «Час слухання» був розроблений Дж. Фоксом (засновником Плейбек-театру) у 2020 році як альтернатива живому спілкуванню під час епідемії.

Мистецькі цифрові технології поступово входять у наше життя. Коли ми зі студентами випробували на практиці нові форми взаємодії, ми навіть не уявляли, що станемо частиною спільноти нового світу. Тепер для нас відкривається новий цифровий універсум, нові можливості для комунікації.

Д. В. Коротенко,
кандидат історичних наук, доцент кафедри
«Соціально-гуманітарні дисципліни»,
проректор з гуманітарної та виховної роботи

МУЗИЧНІ ПРЕМ'ЄРИ

СПРОБУЄМО ВІДЧУТИ ДЖАЗ...

Всім відомо що джазову музику грають частіше у клубах, напівпідвальних приміщеннях, пабах. Саме такий сюжет виникає коли ми говоримо про традиційну американську джазову музику, що виникла на початку минулого століття. Але кожна галузь мистецтва має розвиватись. Із джазом сталося так само. Він розвивався по всьому світу та став найяскравішим представником сучасного академічного мистецтва зі своїми актуальними питаннями. Наприклад, яка ж роль важливіша, роль композитора, чи роль виконавця, як тут дати однозначну відповідь? А якщо об'єднати ці поняття?

Отже, саме 17 лютого 2021 року в стінах Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки ми стали свідками поєднання саме цих двох ролей. Яків Цвєтінський, який є випускником академії, а зараз студентом щорічної степендіальної програми Focus Year у Швейцарії, місто Базель, представив публіці свою авторську програму «Minimalist». Чому ж саме таку назву мав концерт? «Minimalist» – це альбом Якова Цвєтінського, який вийшов у світ 2019-го року. Кажуть, що ти можеш поїхати зі свого міста або зі своєї країни, але ані твоє місто, ані твоя країна ніколи не пойдуть із тебе. Саме це можна було почути та відчутти на концерті, тому що альбом є присвятою місту Дніпро та дружньому оточенню композитора і це проходить червоною ниткою через весь альбом.

Джазова музика була представлена не у традиційному ключі до якого звикла більшість аудиторії на кшталт американської музики 50–60-х років, а музика яка надихалась французькими композиторами-імпресіоністами, такими як Моріс Равель, Клод Дебюссі; музика, що стала супротивом німецькому максималізму, який можна почути наприклад у творіннях Ріхарда Вагнера. Цей вплив відчувається завдяки динамічній стриманості

та відкритому простору для імпровізованого соло. Але ж джазову музику важливо не тільки написати, а ще й виконати.

Для джазового виконання дуже важливим є питання ансамблю і це стосується не лише професійного рівня колег, а ще й здатності відчуття та розуміння саме такої музики, яку подає композитор, тобто потрібні однодумці. Для виконання авторських композицій було обрано тріо Владислава Грудницького (фортепіано), одного з найпрогресивніших студентів академії з Ігорем Левчуком на контрабасі та Ігорем Пожидаєвим на барабанах. Тріо цих музикантів вже давно зарекомендувало себе як блискучий колектив з точки зору зіграності та відчуття ансамблю.

Дуже важливо, що на концерті публіка почула саме авторську музику. Музику, яка є присвятою цьому місту та академії. Наприкінці концерту музиканти зіграли у форматі джем-сейшну. На сцені з'явилися Данило Вінаріков (саксофон) та перехопив майже на ходу місце піаніста Олексій Боголюбов. Прозвучав джазовий стандарт «Crazyology» Бада Пауела, яким Яків Цвєтінський захопився у Базелі завдяки своєму колезі по ансамблю Лоренцо Вітоло. Тож відчуваймо джаз разом у всьому його різноманітті.

Д. С. Вінаріков,
викладач кафедри «Оркестрові інструменти»

SPRING JAZZ MELODY

16 квітня 2021 року відбувся довгоочікуваний концерт студентів естрадно-джазового відділення коледжу та факультету Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки «Spring jazz melody».

Відкрила концерт Вікторія Кіях з композицією Стіві Вандера «Don't you worry 'Bout a thing». Яскравий тембр голосу виконавиці, загальний настрій та сенс цього твору, якнайкраще відповідали стартовій точці концерту, тема якого – весна, а значить оновлення і молодість!

Випускний курс фахового музичного коледжу цього року представлений трьома виконавицями, виступи яких продовжили програму концерту.

Карина Печериця виступила із запальною композицією Дюка Еллінгтона «It don't mean a thing», що є сучасною та актуальною вже більш ніж вісімдесят років, та означилась прийняттям у перелік «100 кращих пісень» за версією журналу «Time». Антоніна Повелиця, в дуєті з бас-гітаристом Дмитром Бобровським, заспівала баладу Біллі Стрейгорна «Day Dream», створивши атмосферу філософського споглядання завдяки теплому тембральному забарвленню голосу. Баркальова Авігея, із джазовим стандартом видатного американського композитора та аранжуваль-

ника Клера Фішера «Morning» (у стилі латіно), схвилювала слухачів цікавим та чутливим виконанням.

Студентки коледжу II та III курсів, багаторазові переможниці Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів, розкуто та невимушено розкрили свої творчі сценічні, вокальні й імпровізаційні здібності упродовж наступних концертних номерів. Валькова Єлизавета, з композицією видатного джазового піаніста та композитора Боббі Тіммонса «Moanin'», впевнено керувала мелодійним потоком, насичуючи його ритмічною постичністю та витонченим гумором. Бойко Катерина та інструментальне тріо у складі: Грудницький Влад (фортепіано), Бобровський Дмитро (бас-гітара), Пожидаєв Ігор (барабани), виконали джазовий стандарт Вінсента Юмена «Sometimes I'm Happy». Запальна і танцювальна, сповнена гумором та позитивним настроєм, ця композиція справила незабутнє враження!

Студенти факультету, набувши досвіду у багатьох концертних виступах включають до свого репертуару композиції більш складні у технічному сенсі. Так, Широченко Анастасія була дуже переконлива у виконанні одного з найпопулярніших хітів Ентоні Ньюлі та Леслі Брікасса «Feeling Good». Спираючись на розвинуті можливості свого голосу, його

тембральне забарвлення, Анастасія підкреслила регістрові контрасти та вибагливі технічні прийоми цієї композиції у версії Джоржа Майкла. Виступ Олександри Слюсаренко з дуже відомим твором джазового музиканта Чика Корія «Spain», був пронизаний від початку до кінця пружною, заворожуючою ритмікою, полум'яною енергією та гіпнотичною інтонаційною виразністю.

Під час концертної програми особливу увагу та зацікавленість викликав дует у складі Нони Аскерової та Олексія Бабіча. Злиття у звуковій палітрі тембрів – жіночого і чоловічого – призвів до дивовижного акустичного й емоційного ефекту! Джазовий стандарт Персі Мейфілда «Hit The Road, Jack», представлений у сучасній кавер-версії молодими виконавцями, справив незабутнє враження завдяки зміщенню сенсових акцентів та відкриттю нових граней у відомій з давніх-давен композиції.

У завершенні концерту на сцену було запрошено вокальний ансамбль академії під керівництвом Юлії Писаренко. Прозвучали відомі для шанувальників естрадно-джазового вокалу композиції:

«Dream a little Dream» Фабіана Андре та Уілбура Швандта, «Tenor Madness» Сонні Роллінса, «It's all right with me» Коула Портера та Гордона Гудвіна.

Яскраві голоси, чіткість вибагливих ритмічних формул, стрункість динамічних ліній, щільність гармонічних пластів та єднання навколо однієї ідеї – принести радість слухачам – досягли своєї мети! Маємо висловити велику вдячність викладачам, що підготували таких чудових та перспективних виконавців, а саме – Юлії Писаренко, Ользі Іщенко, Владимиру Кочеткову.

Виступи молодих, але вже досить досвідчених виконавців проходили у супроводі високопрофесійного та злагодженого складу інструментального ансамблю: Михайло Лишенко – фортепіано, Антон Степаненко – барабани, Ілля Бражник – альт-саксофон, Дмитро Колісник – альт-саксофон, Андрій Водолазов – тенор-саксофон, Олександр Акупян – баритон-саксофон, Іван Марчук – гітара, Дмитро Бобровський – бас-гітара. Особлива вдячність керівнику інструментального ансамблю, провідному викладачу кафедри «Оркестрові інструменти» Юрію Паламарчуку!

Отже, бажаємо всім нових успіхів і творчих проєктів!

О. М. Жукова,
завідувач циклової комісії
«Загальне фортепіано»

МУЗИЧНО-ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕМ'ЄРИ ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

25 березня 2021 року в Кам'янському музичному коледжі відбулась прем'єра мюзиклу «Казка в Масках (передбачення мадам Мім)», музику до якого написала відома композиторка, заслужений діяч мистецтв України, викладач кафедри «Історія та теорія музики» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки Валентина Мартинюк (Брондзя).

Як зізнається сама композиторка увесь творчий шлях вона тяжіла до театральних творів. А дослідники визначають, що театральність – це те, що завжди було присутнє в її музиці. Ще до вступу до Київської державної консерваторії ім. П. І. Чайковського, вона працювала помічником режисера в юнацькому театрі. І ось зараз, за останні три роки з під композиторського пера Валентини Миколаївни Мартинюк вийшло два музично-драматичних твори – це мюзикл «Казка в масках» та пародійно-комічна опера «Як в далеку давнину». Також їй належить музика до таких вистав як «Лісова пісня» Л. Українки, яка нещодавно ставилась у Національно академічному театрі ім. Т. Г. Шевченка, музика до водевілів тощо. Але Валентина Миколаївна вперше у житті писала мюзикл на замовлення Кам'янського музичного коледжу.

Про що ця казка? Ця казка про правду, про чесність, про вибір професії, і про підступність людей, які нас оточують. Про масове схищення, і про справедливість та про бажання слави. І найважливіше, цей мюзикл про кохання та про мистецтво. Він наче розкриває двері творчої лабораторії будь-якого колективу, але в результаті завжди виходить щось прекрасне.

Найбільше все ж таки мене вразила сцена гадання, що стала втіленням справжньої казковості, містичності. Взагалі

фантастична лінія отримала окремий розвиток та втілення у музичних номерах, і власне – кульмінація, яку можна порівняти з Прологом до Carmina Burana Карла Орфа, або із сучасними драматичними епізодами в кінострічках епічної тематики. Саме такою стала сцена жертвоприношення Білосніжки злому дракону.

Окремо хочеться відмітити акторську гру, технічну підготовку, та відданість мистецтву акторів, що так відчувалась

зі сцени, через фрази, через репліки, через пісні. Студенти показали високий професіоналізм на індивідуальному рівні та вміння працювати спільно, створюючи колективний шедевр «Казку», а кожна казка в нашому дорослому житті, змушує знову вірити у дива.

Особливо багато теплих слів композиторка висловила стосовно творчої команди. Так на першому місці прийнято писати композитора, потім авторів лібрето – Ганна Хананасева та Наталя Котенжи, а далі всіх інших – режисера, яким також виступила Ганна Валентинівна Хананасева, диригента – Сергія Аксонова й усіх інших, хто залучився до створення цього музично-сценічного дійства. Хоча насправді, кожен з учасників постановки мюзиклу та учасників сцени заслуговує на те, щоб бути на першому місці під назвою твору. Зокрема, хореограф Олександр Двінський, звукорежисер Олександр Рудько, а особливо педагоги, які залишилися за шпальтами афіш. Педагоги, які навчали студентів, вчили з ними партії та навіть змінювали манеру співу, адже мюзикл виконувався в естрадній стилістиці, а в головних ролях співали і естрадники й студенти напряму «Академічний спів».

Валентина Мартинюк дійсно заслуговує бути провідним композитором Дніпропетровщини, адже їй вдається кожного разу занурюватись, як-то кажуть, із головою у творчі завдання, що перед нею ставлять колеги та друзі, й виконувати їх кожного разу художньо унікально, цікаво, гарно і самобутньо.

Д. Г. Мельник,
викладач кафедри «Історія та теорія музики»

АКТУАЛЬНО

МЕЛОДІЯ ПОЛЬОТУ...

14 квітня 2021 року в Дніпропетровській академії музики ім. М. Глінки відбувся цікавий захід, присвячений виходу першого випуску збірника серії «Твори для фортепіано митців Дніпропетровщини». Ця подія – результат співпраці двох кафедр – «Фортепіано» й «Історія та теорія музики». Зроблено перший крок у реалізації проекту, присвяченого творчості митців Дніпропетровщини.

На погляд укладачів збірки, одним із провідних напрямів у розвитку музиканта є використання в роботі не лише зразків класичної музики, але й творів українських композиторів та, безумовно, композиторів Дніпропетровщини.

Невипадково, що перший випуск збірника, присвячений творчості нашої колеги – Валентини Миколаївни Мартинюк (Брондзі) – заслуженого діяча мистецтв України, однієї з найскравіших представників композиторського мистецтва Дніпропетровщини. Особливістю творчості Валентини Мартинюк є переосмислення національних традицій, що відповідає світовідчуттям сучасної людини. Її стиль поєднує барвистість і сувору логіку мислення, поетика її творів народжується із зіставлення, сполучення, взаємодії двох планів, двох площин. Тематизм поліфонічних творів Валентини Миколаївни далеко розширює свої кордони. Гармонічне оновлення в музиці майстрині найбільш очевидно виражається у розширенні кола використаних співзвучь, головним чином дисонуючих і, як наслідок, в інтонаційній новизні музики.

Виконавський початок відіграє у творах Валентини Миколаївни величезну роль. Виконавське відчуття музики виражається у тому, що композиторка завжди прагне дати виконавцю деяку свободу, можливість виконати твір із задоволенням та відчутти радість гри.

Саме такі емоції отримали виконавці та слухачі концерту. Як завжди, емоційно чуттєво і технічно прозвучали твори Валентини Миколаївни Мартинюк у виконанні викладача циклової комісії «Загальне фортепіано» Реви Тетяни Вікторівни. Вразила своїм оригінальним трактуванням гра викладача ЦК

«Загальне фортепіано» Швачки Яни Олександрівни. Професійно були виконані твори нашими студентами – Куцманд Євою (викл. В. О. Зелінська), Корнієнко Марією (викл. Л. В. Тонконог), Конікою Софією та Калініною Ніколь (викл. Т. В. Рева).

Велика подяка ведучому заходу – Дмитру Григоровичу Мельнику та голові ЦК «Загальне фортепіано» Ользі Миколаївні Жуковій за допомогу в організації концерту.

Наступним кроком плануються публікації збірників цієї серії за авторством наших студентів-композиторів та викладача кафедри «Народні інструменти» Володимира Петровича Клименка, який створив оригінальні обробки козацьких пісень Дніпропетровщини для фортепіано.

У травні поточного року відбудеться Міжнародний фестиваль-конкурс, в якому братимуть участь студенти ЦК «Загальне фортепіано», у виконанні яких прозвучать твори Валентини Миколаївни Мартинюк. І всі ми сподіваємось, що музику нашої композиторки почують і в інших країнах, а журі позитивно оцінить наших виконавців.

Я. О. Лисенко,
кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри
«Фортепіано», декан музичного факультету

НОВА МУЗИКА –
ЦЕ ЦІКАВО

У березні 2021 року в стінах Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, відбувся прем'єрний запис композитора та викладача, а також учасника численних сучасних композиторських фестивалів, а саме – «Гоголь Фест», «Vox electronica», «Срібний вік» – Дмитра Демченка. Прогресивно й доволі новаторські до виконання сучасної композиції «PARALLAXES» (для струнного квартету) підійшов колектив Quartet «4V», у складі Ліни Нікорич (1 скрипка), Єлизавети Головіної (2 скрипка), Ганни Макарової (альт) та Ірини Федун (віолончель).

Важливо наголосити, що прем'єрний твір вимагає не тільки музичного вишколу, практики й знань стосовно сучасної академічної музики, а й емоційно наповненого, психологічного занурення у новочасний звуковий простір. Композиція має внутрішню логіку та духовний, космічний образ, що сповнюється різними ефектами і прийомами у темброво-колеристичному напрямі та, взагалі, в експериментальному звуковому відношенні.

Велика вдячність педагогічному складу викладачів кафедри «Оркестрові інструменти», ансамблю за професійну роботу і великий вклад у професійний розвиток студентів напрямку «Оркестрові струнно-смічкові інструменти», що дуже добре спрямований на якісну самостійно-творчу життєдайність та розвиток художніх здібностей вихованців академії музики ім. М. Глінки.

Зазначимо, що 9–18 квітня 2021 року в електронному режимі проходило засідання Правління НСКУ з питання вступу до Національної Спілки композиторів України. За результатами обговорення та голосування було прийняте рішення про прийом у члени Національної Спілки композиторів яскравої і самобутньої творчої особистості, музиканта-гітариста, композитора Дмитра Анатолійовича Демченка.

Отже, вітаємо викладача кафедри «Історія та теорія музики» Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, композитора Демченка Дмитра Анатолійовича з отриманням високої оцінки його творчого доробку й включенням майстра до лав провідних митців-композиторів України.

О. А. Луценко, О. Н. Кутакова,
викладачі кафедри «Оркестрові інструменти»

МУЗИЧНИЙ МОЛЬБЕРТ

Яскрава, різнобарвна афіша до проекту «Музичний мольберт» привернула погляди багатьох учнів та викладачів Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Невже науково-просвітницьке студентське товариство «Art*Area» організували художню виставку?

Можна сказати і так, але все ж таки дуже не звичайно.

Кожен музичний твір, який був виконаний на цьому проєкті, отримав свою гаму кольорів завдяки картинам, що були продемонстровані під час виконання. Але є такі люди, які мають «кольоровий слух» та «розмальовують» музику самі!

«Кольоровий слух» або музично-кольорова синестезія – це явище, завдяки якому почуті звуки автоматично викликають у людини-синестета (а це приблизно 0,5% усього населення планети) кольорові образи. Явище синестетичного кольорового слуху є досить рідкісним і доволі неприємним для музикантів, оскільки у них підвищується чутливість до навколишнього інформаційного шуму, що сьогодні є великою проблемою. Серед найвідоміших «власників» кольорового слуху – М. Римський-Корсаков, О. Скрейбін, М. Чюрльоніс та ін.

Олександр Скрейбін став першим, хто в історії світової музичної культури поєднав в одному творі звук, колір та світло. Повністю втілити задум синтезу мистецтв компози-

тору вдалося в музичній поемі «Прометей» у 1910 році. Для виконання поеми «Прометей» потрібні були оркестр, хор, орган, фортепіано та спеціальний світловий апарат.

На проєкті ми «почули» фіолетовий колір завдяки виконанню на фортепіано Етюд № 2 ор. 8 О. Скрейбіна, що лунав у *fis-moll*. Червоний колір побачили у творі, виконаному на арфі – Ференц Ліст обробка фантазії «Соловей» у *c-moll*. Завдяки романсу М. А. Римського-Корсакова «О чѣм в тиши ночей» у *Des-moll*, передались у відчуттях темний, багрянний, а також теплий (як його відчував автор) колір. А ось помаранчево-рожевий (як його бачив О. Скрейбін) – був виконаний струнним тріо у творі Я. Сибелюса «Сумний вальс» (*G-dur*). Світлий, радісний, відвертий, коричнево-золотистий – саме такі характеристики підходять до «Пісні індійського гостя» М. А. Римського-Корсакова (арфа і тромбон). Мандоліна з фортепіано через виконання Ноктюрна *D-dur* О. Скрейбіна показали нам жовтий, а виконаний «Замок Шамбор» Л. В. Дичко з хорового концерту «Французькі фрески» для жіночого хору а'capella відтворив синій просторовий колір, витончено-блакитний, символом якого є вода.

Своєрідна система розфарбовування музики у кожної людини з кольоровим слухом – це безмежний простір для творчості.

Андрєєва Поліна,
студентка IV курсу музичного коледжу

«ДІДОНА І ЕНЕЙ»: ВПЕРШЕ У ДНІПРІ

Продовжуючи добру традицію першими у Дніпрі виносити на суд глядача-слухача твори, що на місцевих музичних сценах ніколи не ставилися, оперна студія Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки звернулася до першої національної англійської опери «Дідона і Еней» Генрі Перселла. Диригент – Назар Яцків, режисер – Віра Ніколаєва, хормейстер – Яніна Черниш. Англійською мовою партії виконали у 2-х складах: Дідона – Анжеліка Бондарчук, Олена Трач; Еней – Олександр Мельник, Дмитро Сташкевич; Белінда – Ганна Дзвинчук, Дарія Лебедєва; Друга дама – Ангеліна Кизь, Валерія Шалапута; Чаклунка – Анастасія Добриніна, Ганна Дарда; Перша відьма – Валерія Коцюба, Анастасія Молдаван; Друга відьма – Карина Вєрезуб, Анастасія Гальма; Дух – Поліна Огнянникова, Аліна Сліта; Матрос – Іван Шостов, Єлизавета Кузнецова.

У цій виставі здобувачі вищої освіти зворушливо відтворили античний міф про кохання ватажка троян Енея та карфагенської цариці Дідони. Мелодіку оперного твору, насиченого хроматизмами, відрізняють стримана скорбота, глибина психологічного складного, збуреного пристрастями внутрішнього світу персонажів. Виконавці донесли до публіки складну еволюцію у розвитку

образів, визначених задумом славетного композитора, його музикою та постановочним рішенням ліній суцільного зростання трагічних мотивів і ситуацій, внутрішніх переживань Дідони, що, врешті, й привело до трагічного фіналу.

Збалансовано прозвучав мадригальний хор, який возвеличував дует закоханих («Світлий хор хмар»). Суцільний захват карфагенців було відтворено і в динамічних танцях. Чаклунка,

відьми, злодії: у цій картині чергувалися речитатив і хор, у ритмі жиги втручалася у розвиток подій хорової строфа, імітувався диявольський регіт, надаючи музиці демонічного відтінку. Переможно і грізно прозвучав дует відьом, які передчували перемогу над любов'ю Дідони і Енея. Сцена закінчувалася хором з ефектним відлунням. Надзвичайно трагічною ставала музична дія, коли Дідона співала свою велику арію «Мені в землю лягти».

Постійна шанувальниця концертів та вистав Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки, історик Ірина Семенчук надрукувала свої враження: <https://www.facebook.com/irina.semencuk> (23 лютого 2021). «Що можна сказати? – Браво Олександр Мельнику, який виконав баритонову партію! Верхи – чудові. Анжеліку Бондарчук я слухала не перший раз. Бажаю почути цю талановиту студентку вже на професійній сцені. А відкриттям для мене була Ганна Дзвинчук у партії Белінди. Сильне, красивого тембру сопрано. Ганна, дякую! Я отримала насолоду. Чудові були Чаклунка зі своєю командою. Тут і гра, і спів. Дякую усім!».

А. А. Тулянець,
кандидат мистецтвознавства, професор та завідувач
кафебри «Вокально-хорове мистецтво»

ТВОРЧІ ЗВЕРШЕННЯ

КОНКУРСНА СЦЕНА ім. М. Л. ОБЕРМАНА

26 лютого 2021 р. на базі Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки відбувся III Відкритий конкурс піаністів ім. М. Л. Обермана. Урочисте відкриття розпочалося з привітання ректора академії музики ім. М. Глінки Юрія Михайловича Новікова та блискучими виступами викладачів кафедри «Фортепіано». Лауреат численних міжнародних конкурсів Гліб Вікторович Адлуцький виконав Три мазурки оп. 50 Ф. Шопена, і на завершення концертної програми прозвучав дует Г. В. Адлуцького та кандидата мистецтвознавства, доцента, лауреата багатьох міжнародних конкурсів, а також члена журі конкурсу піаністів ім. М. Л. Обермана Наталії Сергіївни Золотарьової, – у виконанні музикантів прозвучали Варіації на тему Паганіні польського композитора Вітольда Лютославського.

Наш навчальний заклад прийняв піаністів-конкурсантів із різних міст України: Дніпро, Харків, Костянтинівка, Кропивницький, Чернігів, Черкаси, Київ та Кам'янське. Багато учасників вже не одноразово приймали участь в цьому конкурсі та приємно здивували своїм професійним зростанням, але з деякими учнями і студентами ми познайомились вперше. Відзначимо, що їх мистецький рівень склав надзвичайно гідну творчу конкуренцію молодим піаністам Дніпра.

Після хвилюючих виступів конкурсного дня такі підсумки: категорія «А», діти віком від 8 до 10 років – дипломант III ступеню та Диплом «За краще виконання твору В. Косенко» Громова Серафима (м. Харків), лауреат III премії Коваленко Лілія (м. Харків), лауреат II премії Декусар Єлизавета (м. Дніпро); категорія «Б», діти віком від 11 до 13 років – дипломант III ступеню Журжа Поліна (м. Дніпро), дипломант II ступеню Черемпей Поліна (м. Дніпро), дипломант I ступеню Шаталова Поліна (м. Харків), лауреат II премії Бурель Анна (м. Харків), лауреат II премії Стогнушенко Діана (м. Костянтинівка), лауреат I премії Дерев'янка Марія (м. Дніпро, клас викладача

Т. О. Медведнікової); категорія «С», студенти віком від 14 до 16 років – лауреат III премії Бершацька Ксенія (м. Київ), Федосєєв Кирило (м. Кропивницький), лауреат II премії Сагласєва Анна (клас викладача Н. С. Золотарьової), Кузьменко Софія (м. Дніпро, клас викладача Г. О. Новосолової); категорія «Д», студенти віком від 15 до 19 років – дипломант III ступеню Пікуш Владислав (м. Кам'янське), дипломант I ступеню Суханов Олександр (м. Кам'янське), лауреат III премії Штирбу Олександр (м. Дніпро, клас викладача Г. В. Адлуцького), лауреат II премії Бусков Артур (м. Київ), лауреат I премії Бондаренко Антон (м. Дніпро, клас викладача Ю. М. Новікова).

Святково й урочисто відбулось нагородження конкурсантив заслуженим діячем мистецтв України, завідувачкою кафедри «Фортепіано» Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського, головою журі конкурсу ім. М. Л. Обермана Тетяною Олександрівною Роціною, що проходило у великій залі Академії музики ім. М. Глінки.

Щира подяка та вітання усім викладачам кафедри «Фортепіано» за професійну підготовку студентів.

Конкурс юних піаністів ім. М. Л. Обермана – це чудова подія, яка по-перше, увічне ім'я прекрасного музиканта, який віддав культурі нашого міста практично все своє творче життя, а по-друге, будь-який конкурс – це у першу чергу, перемога над собою, а виконавець сильний не результатами конкурсного змагання, а підготовкою до нього. Всі учасники у цей день вийшли на сцену великої зали Академії музики ім. М. Глінки, з великим хвилюванням та з неабиякою потребою творчо висловитися. Конкурс – це велика мистецько-творча вдача, тому за наслідками конкурсного дня – переможці всі.

Т. С. Адлуцька,
викладач кафедри «Фортепіано»

СИМФОНІЧНИЙ ОРКЕСТР МУЗИЧНОЇ ШКОЛИ

Важливою подією концертної панорами березня 2020–2021 н.р. став виступ симфонічного оркестру музичної школи Дніпропетровської академії музики ім. М. Глінки. Дебютним став виступ ведучої концертної програми Марії Королькової, яка за першою спеціалізацією скрипалька, а зараз студентка III курсу відділу «Теорія музики». У процесі підготовки проекту вона стала справжнім повноцінним учасником творчого колективу. Однією з головних рис, що об'єднує молодих музикантів, є дружна та щира атмосфера, яку створює художній керівник і диригент оркестру – студент III курсу бакалаврату (кафедра «Оркестрові інструменти») Іван Селищев: «Я сприймаю увесь колектив оркестру як своїх друзів і, водночас, як колег. Це не впливає на якість підготовки, але є важливим пазлом у взаємодії з колективом».

У концерті оркестр представив програму, до якої увійшли твори В. А. Моцарта. Це не перший виступ симфонічного оркестру школи. Виконавці грали на звітних концертах та заявили про себе як здібних і захоплених справою музикантів. Симфонічний оркестр, до складу якого входять учні музичної школи та студенти коледжу, – класичний за складом інструментів.

Варто зауважити, що вибір творів В. А. Моцарта є сміливою заявкою та, водночас, цілком переконливою. «Творчість Моцарта – це краса в простоті. У той же час, музика Моцарта потребує постійної концентрації та уваги до кожної ноти, до кожної інтонації», – переконливо зауважує один із учасників концертної програми кларнетист Павло Мамонтов. Дійсно, твори композитора є взірцем досконалості та абсолютної довершеності. Симфонічні партитури В. А. Моцарта виявляють бездоганне володіння всіма засобами оркестровки, тонке відчуття тембрів кожної оркестрової групи, динамічну рівновагу співвідношення всіх інструментів. І треба зазначити, що оркестр намагався бути гідним обраного репертуару. Навіть, трохи повільніші, ніж позначені в партитурі, темпи не завадили передати образно-інтонаційні контрасти Увертюри В-дур (KV311a) – атмосферу спокою та гармонії в Andante Pastorale та рішучий характер Allegro Spirituoso.

Не менш відповідальним було й виконання Симфонії № 25 g-moll (KV183), створеної композитором у 1773 році. Це перша з двох соль-мінорних симфоній Моцарта. Відомо, що юний композитор написав її невдовзі після повернення з Італії, коли йому минуло лише 17 років. І все ж, це справжній шедевр! Диригент і оркестранти, які так само зовсім юні за віком, намагалися відтворити драматизм першої частини циклу, сповненої динамічних і темпових контрастів; просвітлену безтурботність другої з просторовим перегукуванням струнних та фаготів; галантну танцювальність менуету із шляхетним тріо у третій частині; характерність народного моравського танцю на початку фіналу й драматичне завершення циклу.

Включення до програми одного з найбільш відомих творів композитора – Концерту для кларнета з оркестром (KV622) засвідчило не тільки злагоджене оркестрове звучання колективу, а й продемонструвало вдалу спробу гри оркестру із солістом. Кларнетист Павло Мамонтов, виконавець сольної партії, називає цей твір В. А. Моцарта улюбленим у своєму репертуарі. А з приводу отриманої від диригента пропозиції, відповів: «Мене надихають нові проекти, бажання втілити у життя щось нове, віддавати енергію слухачам та отримувати потужний заряд від концертів». Варто зауважити, що П. Мамонтов є учасником Молодіжного симфонічного оркестру України – YSOU та студентом Університету музики й театру міста Грац в Австрії.

Як відомо, Концерт для кларнета з оркестром А-дур був створений композитором у 1791 році для близького друга В. А. Моцарта кларнетиста Антона Штадлера. У концертному репертуарі сучасних всесвітньо відомих кларнетистів це один із найбільш популярних творів. Натхненне виконання монологічно-співдальної другої частини Концерту та вражаюча віртуозність життєрадісного рондо третьої частини циклу, що прозвучали у концертній програмі, подарували слухачам справжню насолоду.

І. М. Рябцева,
кандидат мистецтвознавства, доцент
кафедри «Історія та теорія музики»

М. Королькова,
студентка III курсу відділу «Теорія музики»

MISS ACADEMY 2021

Конкурс краси Міс Всесвіт серед жінок можна назвати найпрестижнішим та розрекламованим конкурсом на планеті, який щороку чекають мільйони людей. До речі, перший в історії Міжнародний конкурс краси відбувся 19 вересня 1888 року в бельгійському курортному місті Спа. На звання найгарнішої у світі дівчини претендували 350 учасниць. І уявлення про красу, і принципи відбору, і правила проведення конкурсу в XIX столітті істотно відрізнялися від сучасних стандартів. Сьогоднішні канони краси нав'язують нам такі тренди, де індивідуальність стирається, поступаючись місцем стандартизованій однаковості, а дівчата стають схожими одна на одну, наче сестри. З огляду на це зараз дуже важливо не сліпо наслідувати нав'язаним стандартам краси, а підкреслювати свою індивідуальність.

Конкурс краси і таланту Miss Academy of Music відбувається не вперше, але стіни Академії мабуть не пам'ятають учасниць красивіших і талановитіших, за тих, які брали участь у конкурсі 19 березня 2021 року. «Влада Раковська, Наташа Болдуєва, Настя Згама, Саша Купрік, Тоня Жук, Ліза Радченко та Настя Весна: кожна з дівчат вразила своєю харизмою, відповідальністю та оптимізмом» – розповідає організаторка та постановник дефіле Анастасія Сідак. У нас було лише три тижні на підготовку всіх чотирьох дефіле, пошук партнерів, примірку модельних суконь від партнерів, проведення трьох фотосесій, а серед цього ще й репетиції «талантів» учасниць, які вони повинні були демонструвати журі. Дівчата молодці, дуже старалися, готувалися та не запізнивалися. Хочеться подякувати партнерам: агенції „Galaxy”, молодіжному центру міжнародного партнерства, позашкільної та неформальної освіти «Освіторіум», ведучому Станіславу Рябусі (випускник Академії), які відгукнулися на нашу пропозицію. Нам дуже пощастило, що гості, яких ми запрошували взяти участь у концертній програмі, з радістю погоджувалися. Це гурт «Diffry Sisters», студенти Дніпропетровського фахового мистецько-художнього коледжу культури, Дніпровський театр естради, Театр мод Дніпровського фахового коледжу технологій і дизайну, квартет саксофоністів нашої академії, солістка Каріна Печериця. Сюрпризом стало те, що з Німеччини до нас у журі приїхала випускниця нашої Академії, володарка титулів Міс Культура та Міс Дніпропетровщина-2016 року Анастасія Шевчук! Можу додати, що ми всі працювали як одна команда! Було дуже складно, але цікаво!».

Переможницею цьогорічного конкурсу стала Анастасія Весна, студентка III курсу музичного факультету, «Академічний спів»), яка причарувала всіх членів журі та публіку своєю харизмою, врівноваженістю, ніжністю, вишуканістю та акторською майстерністю. «Незвичний для такого роду конкурсів образ (виступ з уривком із п'єси «Кайдашева сім'я») змусив поглянути на Настю з іншого боку. Її майстерність перевтілення та те, що вона не боїться бути смішною – вражає!» – розповідає Анастасія Шевчук.

Кожна з дівчат, звичайно, отримала свій титул на Конкурсі Miss Academy of Music 2021, саме той титул, який на думку журі підкреслює індивідуальність та здібності: Міс Глядацьких симпатій – Олександра Купрік, Міс Загадковості – Єлизавета Радченко, Міс Грація – Антоніна Жук, Міс Чарівності та Міс On-line – Владислава Раковська, Міс Артистизм – Анастасія Згама, Міс Оригінальність – Наталя Болдуєва.

Зачаруйте свою красою весь світ! Ви – найкращі!

А. С. Івченко,
заступник директора з гуманітарної та виховної роботи